

Bruxelles, 18.4.2017.
COM(2017) 173 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**o ponovnom pregledu ciljeva uporabe otpadne električne i elektroničke opreme,
mogućem utvrđivanju zasebnih ciljeva za otpadnu električnu i elektroničku opremu
koju treba pripremiti za ponovnu uporabu**

te

**o ponovnom pregledu metode izračunavanja ciljeva uporabe iz članka 11. stavka 6.
Direktive 2012/19/EU o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi**

1. UVOD

Direktiva 2012/19/EU o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO)⁽¹⁾ (dalje u tekstu „Direktiva o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi”), koja je preinaka prethodne Direktive 2002/96/EZ (dalje u tekstu „stara Direktiva o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi”) stupila je na snagu u kolovozu 2012. te su je države članice trebale prenijeti do 14. veljače 2014.

Direktivom o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi utvrđuju se pravila o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom kako bi se doprinijelo održivoj proizvodnji i potrošnji, prvenstveno sprečavanjem nastajanja otpadne električne i elektroničke opreme te, osim toga, ponovnom uporabom, recikliranjem i ostalim oblicima uporabe tog otpada kako bi se smanjilo zbrinjavanje otpada te doprinijelo učinkovitom iskorištavanju resursa i dobivanju vrijednih sekundarnih sirovina.

U tom smislu u članku 11. i Prilogu V. Direktivi o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi uvode se zajednički ciljevi za pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje te ciljevi uporabe za otpadnu električnu i elektroničku opremu te se u članku 11. stavku 2. utvrđuje metodologija za izračunavanje tih ciljeva.

Ovo je Izvješće odgovor na sljedeće zahtjeve koji se odnose na Komisiju u skladu s člankom 11. stavkom 6. Direktive o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi:

1. ponovi pregled ciljeva uporabe iz Priloga V. djela 3.;
2. proučavanje mogućnosti utvrđivanja zasebnih ciljeva za otpadnu električnu i elektroničku opremu koju treba pripremiti za ponovnu uporabu;
3. ponovni pregled metode izračunavanja postizanja ciljeva uporabe iz članka 11. stavka 2. radi analize izvedivosti utvrđivanja ciljeva na temelju proizvoda i materijala dobivenih (izlazna vrijednost) postupcima uporabe, recikliranja i pripreme za ponovnu uporabu.

Za pripremu ovog Izvješća Komisija je angažirala neovisne savjetnike da preispitaju relevantne statističke podatke, literaturu i tehničke informacije te je održala savjetovanja s glavnim dionicima (državama članicama, sektorskim udruženjima, sustavima sukladnosti s proširenom odgovornošću proizvođača, nevladinim udrugama i nezavisnim stručnjacima)⁽²⁾.

Svrha je ovog Izvješća izvijestiti Europski parlament i Vijeće o Komisijinoj procjeni i zaključcima u pogledu tih pitanja.

---

¹ SL L 197, 24.7.2012., str. 38.

² „Studija o ciljevima uporabe otpadne električne i elektroničke opreme, ciljevima pripreme za ponovnu uporabu te o metodi za izračunavanje ciljeva uporabe” (*Study on WEEE recovery targets, preparation for re-use targets and on the method for calculation of the recovery targets*): http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_weee_en.htm .

2. PONOVI PREGLED CILJEVA OPORABE OTPADNE ELEKTRIČNE I ELEKTRONIČKE OPREME

2.1. Cilj

Električna i elektronička oprema (EEE) koja je obuhvaćena područjem primjene Direktive o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi trenutno je razvrstana u deset kategorija „usmjerenih na proizvod” utvrđenih u prilogima I. i II.⁽³⁾ Od 15. kolovoza 2018. električna i elektronička oprema bit će razvrstana u šest kategorija „usmjerenih na prikupljanje” utvrđenih u prilogima III. i IV.⁽⁴⁾ Ciljevi uporabe koje proizvođači moraju ostvariti u skladu s člankom 11. stavkom 1. primjenjuju se prema kategoriji električne i elektroničke opreme kako je utvrđeno u Prilogu V.

S obzirom na to da ciljevi recikliranja i uporabe ovise o masi i sastavu materijala pojedinih kategorija, promjena kategorizacije može utjecati na ukupnu masu i sastav materijala novih kategorija. Stoga je glavni razlog za ponovni pregled ciljeva uporabe procjena je li promjena kategorija električne i elektroničke opreme dovela do znatnih promjena u pogledu razine do koje se žele ostvariti ti ciljevi.

2.2. Procjena ponovnog pregleda ciljeva uporabe otpadne električne i elektroničke opreme

U analizi se usredotočilo na usporedbu razina do kojih se žele ostvariti ciljevi uporabe primjenjivi za svaku od deset kategorija od 15. kolovoza 2015. do 14. kolovoza 2018., kako je utvrđeno u dijelu 2. Priloga V., i ciljevi uporabe primjenjivi za svaku od šest kategorija počevši od 15. kolovoza 2018., kako je utvrđeno u dijelu 3. tog Priloga V.

U studiji su izvedeni sljedeći glavni zaključci:

- Kod velike većine proizvoda nema promjene apsolutne vrijednosti ciljeva recikliranja i uporabe uslijed promjene s deset na šest kategorija električne i elektroničke opreme, a kod drugih promjene nisu znatne. Osim toga, neznatni broj proizvoda na koje utječe promjena ciljeva (npr. alati za profesionalnu uporabu, medicinska oprema, instrumenti za praćenje i kontrolu koji se koriste u profesionalne svrhe) čine tek malen dio ukupne otpadne električne i elektroničke opreme, pa je stoga utjecaj na ukupnu stopu uporabe i recikliranja neznatan.
- Promjena kategorija znači povećanje od više od 7 % mase koju treba reciklirati, što znači da su ciljevi recikliranja primjenjivi počevši od 2018. (u okviru šest kategorija) ambiciozniji od ciljeva primjenjivih od 2015. do 2018. (u okviru deset kategorija). To je poželjno jer se ciljevi s vremenom trebaju povećavati, a provedba ciljeva za 2018. (šest kategorija) dovest će do malog povećanja koristi za okoliš i gospodarstvo zahvaljujući povećanju broja uporabljenih i recikliranih materijala.
- Grupiranje u šest kategorija bolje je prilagođeno postupcima prikupljanja i obrade. Tako se može povećati i dosljednost u dostavljanju podataka i ograničiti administrativno opterećenje za postrojenja za prikupljanje i obradu otpadne električne i elektroničke opreme i za nacionalna tijela prilikom objedinjavanja podataka i provjere njihve dosljednosti.

³ Riječ je o sljedećim kategorijama: 1) velikim kućanskim uređajima, 2) malim kućanskim uređajima, 3) opremi informatičke tehnike (IT) i opremi za telekomunikacije, 4) opremi široke potrošnje, 5) rasvjetnoj opremi, 6) električnim i elektroničkim alatima, 7) igračkama, opremi za razonodu i sportskoj opremi, 8) medicinskim proizvodima, 9) instrumentima za praćenje i kontrolu, 10) automatskim samoposlužnim uređajima.

⁴ Riječ je o sljedećim kategorijama: 1) opremi za izmjenu topline; 2) zaslonima, monitorima i opremi koja sadržava zaslone površine veće od 100 cm²; 3) žaruljama; 4) velikoj opremi (bilo koja vanjska dimenzija veća od 50 cm); 5) maloj opremi (ni jedna vanjska dimenzija nije veća od 50 cm); 6) maloj opremi informatičke tehnike (IT) i opremi za telekomunikacije (ni jedna vanjska dimenzija nije veća od 50 cm).

2.3. Zaključak

Na temelju provedene procjene Komisija zaključuje da nema razloga za reviziju ciljeva uporabe u pogledu šest novih kategorija električne i elektroničke opreme iz dijela 3. Priloga V. jer se tim ciljevima nastoji ostvariti slična razina ciljeva kao ciljevima utvrđenima u okviru trenutnih deset kategorija električne i elektroničke opreme iz dijela 2. Priloga V.

3. ISPITIVANJE MOGUĆNOSTI UTVRĐIVANJA ZASEBNIH CILJEVA ZA OTPADNU ELEKTRIČNU I ELEKTRONIČKU OPREMU KOJU TREBA PRIPREMITI ZA PONOVNU UPORABU

3.1. Cilj

Primjerenost utvrđivanja zasebnih ciljeva za pripremu za ponovnu uporabu razmatrala se tako što su se prikupile relevantne prakse koje se provode u državama članicama, analizirali pokretači i prepreke za pripremu za ponovnu uporabu te se na temelju dostupnih informacija procjenjivalo je li izvedivo i praktično utvrđivanje zasebnih ciljeva za otpadnu električnu i elektroničku opremu koju treba pripremiti za ponovnu uporabu

3.2. Procjena mogućnosti utvrđivanja zasebnih ciljeva za otpadnu električnu i elektroničku opremu koju treba pripremiti za ponovnu uporabu

Godine 2012. države članice prijavile su Eurostatu oko 70 000 tona otpadne električne i elektroničke opreme koja je ponovno upotrijebljena / pripremljena za ponovnu uporabu u EU-u. Međutim, države članice na dobrovoljnoj bazi odvojeno prijavljuju podatke za ponovnu uporabu / pripremu za ponovnu uporabu. Samo je 15 država članica 2012. prijavilo dotične podatke, što se vidi u tablici u nastavku.

Tablica: Količine otpadne električne i elektroničke opreme koje su prikupljene i ponovno upotrijebljene / pripremljene za ponovnu uporabu 2012.⁵

Država članica	Prikupljena otpadna električna i elektronička oprema (u tonama)	Otpadna električna i elektronička oprema koja je ponovno upotrijebljena / pripremljena za ponovnu uporabu (u tonama)	Stopa ponovne uporabe / pripreme za ponovnu uporabu na temelju prikupljene otpadne električne i elektroničke opreme
Austrija	77 402	1 248	2 %
Belgija	116 458	4 068	3 %
Bugarska	38 431	292	1 %
Hrvatska	16 187	0	0 %
Cipar	2 514	42	2 %
Češka	53 685	0	0 %
Danska	76 200	0	0 %
Estonija	5 465	0	0 %
Finska	52 972	557	1 %
Francuska	470 556	9 568	2 %
Njemačka	690 711	11 845	2 %

⁵ Izvor: Studija o ciljevima uporabe otpadne električne i elektroničke opreme, ciljevima pripreme za ponovnu uporabu te o metodi za izračunavanje ciljeva uporabe (Study on WEEE recovery targets, preparation for re-use targets and on the method for calculation of the recovery targets): http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_weee_en.htm . (Izvor: Eurostat)

Država članica	Prikupljena otpadna električna i elektronička oprema (u tonama)	Otpadna električna i elektronička oprema koja je ponovno upotrijebljena / pripremljena za ponovnu uporabu (u tonama)	Stopa ponovne uporabe / pripreme za ponovnu uporabu na temelju prikupljene otpadne električne i elektroničke opreme
Grčka	37 235	0	0 %
Mađarska	44 262	0	0 %
Irska	41 177	360	1 %
Italija	497 378	–	–
Latvija	4 694	37	1 %
Litva	14 259	0	0 %
Luksemburg	5 010	0	0 %
Malta	1 506	0	0 %
Nizozemska	123 684	475	0 %
Poljska	175 295	791	0 %
Portugal	43 695	33	0 %
Rumunjska	23 083	0	0 %
Slovačka	22 671	0	0 %
Slovenija	9 430	30	0 %
Španjolska	157 994	351	0 %
Švedska	168 612	0	0 %
Ujedinjena Kraljevina	503 611	41 630	8 %
UKUPNO	3 474 177	71 327	2 %

S obzirom na to da velik broj država članica nije odvojeno prijavio količine otpadne električne i elektroničke opreme koja je ponovno upotrijebljena / pripremljena za ponovnu uporabu, ali i zato što u izvješćima država članica nije naznačeno koje se aktivnosti smatraju ponovnom uporabom i pripremom za ponovnu uporabu, te informacije nisu dovoljno reprezentativne. Međutim, iz tih se podataka može zaključiti da na razini EU-a, uz iznimku nekolicine država članica, ponovna uporaba i priprema za ponovnu uporabu nisu dobro razvijene. U studiji se otkriva da postoje znatne razlike u obrascima potrošnje među državama članicama u pogledu korištenih/rabljenih proizvoda, što je utjecalo na razinu razvoja tog sektora. Zbog toga je pomalo teško procijeniti potencijal za pripremu za ponovnu uporabu diljem EU-a.

U studiji se analizirala izvedivost utvrđivanja zasebnog cilja za pripremu za ponovnu uporabu. Kad je riječ o utjecaju na gospodarstvo, priprema za ponovnu uporabu mogla bi gospodarstvu donijeti znatne prihode i uštede. S obzirom na pozitivne učinke na otvaranje radnih mjesta i prilike koje se nude dijelu stanovništva s malim prihodima da kupe jeftine kućanske uređaje, priprema za ponovnu uporabu ima i pozitivne socijalne učinke. Mogući utjecaji koju priprema za ponovnu uporabu ima na okoliš povezani su s izbjegavanjem proizvodnje nove električne i elektroničke opreme te sprečavanjem nastajanja otpada. Međutim, trebalo bi uzeti u obzir i potrošnju energije jer su novi uređaji obično učinkovitiji nego stara oprema koja se ponovno upotrebljava.

S druge strane, za određivanje zasebnog cilja za pripremu za ponovnu uporabu trebalo bi dobro znati kolike se količine otpadne električne i elektroničke opreme mogu pripremiti za ponovnu uporabu u EU-u te koliko je ekonomski izvediva logistička promjena kako bi se osiguralo da se potencijal za ponovnu uporabu otpadne električne i elektroničke opreme zaista može ostvariti. Pogotovo bi u državama članicama u kojima nije dovoljno razvijena priprema za ponovnu uporabu trebalo promijeniti strukture prikupljanja i uspostaviti postupke za ispitivanje otpadne električne i elektroničke opreme prilikom prikupljanja i prije daljnjeg prijenosa. Trebalo bi osmisliti i sustav izvješćivanja kako bi se otklonio rizik dvostrukog računanja jer se otpadna električna i elektronička oprema može prikupiti i pripremiti za ponovnu uporabu nekoliko puta prije recikliranja. U okviru sustava izvješćivanja trebalo bi razlikovati i stvarne tokove otpadne električne i elektroničke opreme pripremljene za ponovnu uporabu te opremu koja se ponovno upotrebljava a da nije otpadna. Osim toga, ako se utvrdi zaseban cilj za pripremu za ponovnu uporabu, postoji rizik da proizvođači električne i elektroničke opreme ne doprinesu u jednakoj mjeri postizanju cilja jer potražnja za rabljenim proizvodima nije jednaka za sve kategorije električne i elektroničke opreme, a u nekim je slučajevima drukčija čak i za različite robne marke iste vrste opreme. Iako rizik u pogledu neravnomjernog doprinosa postoji i u okviru zajedničkog cilja, on je svejedno fleksibilniji kad je riječ o nadoknađivanju razlika u potražnji za rabljenim proizvodima koje postoje među kategorijama električne i elektroničke opreme.

Zaključno, studijom je potvrđeno da će utvrđivanje zasebnog cilja za pripremu za ponovnu uporabu stvoriti dodatne obveze za gospodarske subjekte i države članice (npr. izvješćivanje, praćenje) te će dovesti do znatnog povećanja administrativnog opterećenja. Zajednički cilj za pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje koji se primjenjuje počevši od 2015. (Prilog V., dijelovi 2. i 3.) omogućuje državama članicama da postignu taj cilj poticanjem i recikliranja i pripreme za ponovnu uporabu. Međutim, vjerojatnije je da će države članice koje utvrde nacionalne ciljeve za pripremu za ponovnu uporabu otpadne električne i elektroničke opreme aktivno promicati prakse za povećanje pripreme za ponovnu uporabu, uključujući promicanje pristupa otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi za osoblje iz centara za ponovnu uporabu, kako je propisano člankom 6. stavkom 2. Direktive, te tako postići pozitivnije rezultate u pogledu hijerarhije otpada EU-a za otpadnu električnu i elektroničku opremu.

3.3. Zaključak

Na temelju glavnih rezultata procjene Komisija zaključuje da u ovoj fazi nije primjereno u Direktivi o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi utvrditi zasebne ciljeve za otpadnu električnu i elektroničku opremu koju treba pripremiti za ponovnu uporabu. Komisija će, međutim, promicati razmjenu informacija među državama članicama kako bi se utvrdile dobre prakse u državama članicama u kojima su ciljevi za pripremu za ponovnu uporabu otpadne električne i elektroničke opreme utvrđeni na nacionalnoj ili regionalnoj razini ili u okviru sustava sukladnosti s proširenom odgovornosti proizvođača.

4. PONOVI PREGLED METODE IZRAČUNAVANJA POSTIZANJA CILJEVA OPORABE IZ ČLANKA 11. STAVKA 2. DIREKTIVE 2012/19/EU O OTPADNOJ ELEKTRIČNOJ I ELEKTRONIČKOJ OPREMI

4.1. Cilj

U članku 11. stavku 2. Direktive o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi određuje se metoda za izračunavanje postizanja ciljeva uporabe tako da se podijeli masa otpadne električne i elektroničke opreme koja uđe u postrojenje za uporabu ili recikliranje / pripremu

za ponovnu uporabu (pristup na temelju ulazne vrijednosti) s masom odvojeno prikupljene otpadne električne i elektroničke opreme za svaku kategoriju, izraženo u postotcima.

U okviru ponovnog pregleda te metode izračunavanja razmatralo se je li izvedivo i praktično utvrđivanje ciljeva na temelju proizvoda i materijala dobivenih postupcima oporabe, recikliranja i pripreme za ponovnu uporabu (pristup na temelju izlazne vrijednosti).

4.2. Procjena ponovnog pregleda metode izračunavanja postizanja ciljeva oporabe

U studiji su prvo analizirani dostupni podaci povezani s izlaznom vrijednosti na razini država članica na temelju nekoliko različitih izvora informacija⁽⁶⁾, uključujući savjetovanje s dionicima. U njoj je zaključeno da gotovo nema dostupnih podataka o materijalima dobivenima (izlazna vrijednost) postupcima oporabe, recikliranja i pripreme za ponovnu uporabu („udio povezan s izlaznom vrijednosti” ili drugdje navedene „udio materijala”) na razini država članica te da postoji samo ograničena baza podataka, pogotovo ako se u okviru sustava sukladnosti s proširenom odgovornosti proizvođača primjenjuju alati za izvješćivanje osmišljeni u skladu s posebnim tehničkim specifikacijama⁽⁷⁾.

Na temelju toga zaključeno je da je najprikladniji pristup za prikupljanje podataka na temelju izlazne vrijednosti da države članice pojačaju provedbu zahtjeva iz članka 11. stavka 4. Direktive o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi kako bi se osiguralo da proizvođači ili treće strane koje djeluju u njihovo ime bilježe i podatke na temelju izlazne vrijednosti te da promiču alate za usklađivanje te evidencije.

U pogledu koristi za okoliš od uvođenja ciljeva oporabe na temelju izlazne vrijednosti u studiji se naglašava da bi se tako moglo potaknuti povećanje učinkovitosti recikliranja s pomoću tehničkih poboljšanja. Međutim, s obzirom na to da su vrijedni materijali, kojih ima u znatnim količinama u otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi, već gotovo sasvim reciklirani zbog svoje ekonomske vrijednosti, ukupni ciljevi koji se temelje na izlaznoj vrijednosti mogu tek u ograničenoj mjeri utjecati na stvarne prakse recikliranja. U studiji je zaključeno i da ciljevi koji se temelje na izlaznoj vrijednosti (ili na materijalima) neće znatno utjecati na praćenje uklanjanja onečišćenja otpadnom električnom i elektroničkom opremom s obzirom na to da se to obično radi u ranoj fazi postupka recikliranja, u okviru postupka prije obrade. Stoga, iz aspekta okoliša prioritet bi trebalo dati provedbi selektivne obrade u državama članicama, uključujući uklanjanje onečišćenja, kako je već propisano člankom 8. i Prilogom VII. Direktive o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi. Sveukupno gledano, stroga provedba, izvršenje i praćenje ciljeva prikupljanja otpadne električne i elektroničke opreme snažno utječu na stvarno recikliranje/oporabu s obzirom na to da se pokazalo kako se otpadna električna i elektronička oprema koja ulazi u sustave prikupljanja obično oporabljuje/reciklira u velikim količinama.

U okviru akcijskog plana za kružno gospodarstvo Komisija si je dala u zadatak promicanje razvoja europskih normi za recikliranje otpadne električne i elektroničke opreme, uz učinkovitu uporabu materijala, te otpadnih baterija i drugih relevantnih složenih otpadnih proizvoda kako bi se povećalo recikliranje kritičnih sirovina. Taj se pristup smatra pragmatičnijim od utvrđivanja obvezujućih ciljeva recikliranja koji se temelje na izlaznoj vrijednosti.

---

⁶ Podaci Eurostata, provedbena izvješća država članica za Okvirnu direktivu o otpadu 2008/98/EZ i Direktivu o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi, savjetovanja s nacionalnim tijelima

⁷ Tehničke specifikacije WEEELABEX-a i europska norma EN 50625-1 o zahtjevima za prikupljanje, logistiku i obradu otpadne električne i elektroničke opreme – dio 1. i tehničke specifikacije 50625-3-1 – Dio 3-1

4.3. Zaključak

Na temelju provedene procjene Komisija zaključuje da ne postoje opravdani razlozi za zamjenu metode izračunavanja postizanja ciljeva uporabe koja se temelji na ulaznoj vrijednosti utvrđivanjem ciljeva na temelju proizvoda i materijala dobivenih postupcima uporabe, recikliranja i pripreme za ponovnu uporabu (pristup na temelju izlazne vrijednosti).